

Sluttrapport til Extra Helse (vår 2017)

Menn som slår menn - har fylla skylda?

Et sinnemestringstilbud til menn som utøver utelivsvold

Reform – ressursenter for menn

Prosjektnr.: 2017/HE2-188483

Prosjektet er støttet av ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering med Extra-midler.

FORORD

Utelivsvold og annen blind vold mellom menn er en trussel mot folkehelsen. Reform ønsket derfor å forsøke ut et eget sinnemestringskurs for menn som utøver utelivsvold eller blind vold. Vi kalte prosjektet «Menn som slår menn – har fylla skylda?».

Kurset ble utviklet og bekjentgjort høsten 2017, og det ble gjennomført på nyåret i 2018.

I denne sluttrapporten oppsummerer vi prosjektets bakgrunn og målsetting, den praktiske gjennomføringen, resultatene fra og videreføringen av kunnskapen fra prosjektet.

Reform takker ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering for muligheten til å kunne teste ut dette unike konseptet.

Jeg vil gjerne få takke prosjektleder Hedda Hakvåg, som gjorde en stor innsats for å få dette nyskapende opplegget på plass – og til terapeut Steinar Kvam, som bidro med stor faglig klokskap i kursopplegget.

Mange er opptatt av å begrense volden i samfunnet, men så lenge det ikke er snakk om vold i nære relasjoner, så finnes det få faktiske innsatser for gjør noe med den – bortsett fra enn den jobben politiet gjør for å rydde opp i følgene av volden.

Vi ønsker også å takke deltakerne på kurset for deres modige innsats, og for tilliten de har vist oss. Til slutt takker vi DPS og konfliktråd i Oslo, Akershus og Buskerud for god hjelp med å spre informasjon om tilbudet.

Spørsmål om prosjektet kan rettes til Reform på post@reform.no eller på telefon 22 34 09 50.

18.01.2019

Are Saastad,
daglig leder
Reform – ressurscenter for menn

SAMMENDRAG

Bakgrunn for prosjektet og målsetting

Unge menn er samfunnsgruppen som både er mest utsatt for fysisk vold, og som står bak mesteparten av denne volden. Alvorlig fysisk vold mot menn tar gjerne form av slagsmål eller blind vold, og skjer ofte på nattetid, i helgene og av en ruspåvirket person. Til tross for at forskning viser at utelivsvold og liknende fysisk vold mellom menn er et betydelig problem, finnes det få hjelpetilbud til menn som utøver slik vold. Eksisterende nasjonale sinnemestringstilbud i regi av Alternativ til vold (ATV) og familievernkontorene prioriterer tilbud til utøvere av partnervold og vold mot barn.

Reform ønsket derfor å pilotere et lavterskel sinnemestringstilbud som retter seg spesifikt mot menn som utøver utelivsvold eller annen blind vold. Målsettingen var å bidra til å forebygge utelivsvold og resulterende helseskader blant unge menn. Målgruppen for tiltaket var menn i alderen 18 til 30 år som utøver, har utøvd eller står i fare for å utøve utelivsvold og annen blind vold.

Prosjektgjennomføring

Prosjektet ble startet opp i august 2017. Prosjektgruppen satte en dato for kurset, og la en plan for rekruttering av deltakere. Prosjektgruppen møttes jevnlig i løpet høsten for å diskutere og tilpasse innholdet i kurset.

Deltakere ble rekruttert gjennom DPS, politikontor, Alternativ til Vold og Konfliktrådet i Oslo og Akershus. Kurset ble videre bekjentgjort via plakater, nyhetsoppslag i mediene og i form av Facebook-annonsering.

Kurset hadde oppstart i januar 2018. Grunnet få deltakere og frafall underveis, ble ikke alle de planlagte fellessamlingene gjennomført. De resterende deltakerne fikk i stedet tilbud om individuell oppfølging, og takket ja til dette. Kurset ble derved gjennomført som en kombinasjon av fellessamlinger og enesamtaler.

Oppfølgingssamtaler med deltakerne ble gjennomført i august/september 2018.

Resultater og resultatvurdering

Reform har tilbudt, utviklet og gjennomført et sinnemestringsopplegg for menn som utøver utelivsvold og annen vold utenfor nære relasjoner. Sinnemestringstilbudet ble gjennomført dels som gruppesamlinger og dels som enesamtaler. Fem menn deltok i opplegget, og to av dem fullførte hele kurset.

Vi oppnådde ikke å rekruttere det ønskede deltakerantallet på mellom seks og åtte menn. Kun to gjennomførte sinnemestringsopplegget i sin helhet. Vi mener likevel det har vært mye nytte og verdi i prosjektet, og at mange av målene er innfridd.

I løpet av prosjektperioden opplevde vi mye positiv respons på og interesse for tiltaket. Mange psykologer og ansatte på DPS kontaktet oss for å høre mer om tilbudet, og de fortalte oss om klienter som kunne ha nytte av et slikt tilbud.

Tiltaket har for øvrig hatt en svært positiv effekt for en av deltakerne som fullførte opplegget. Denne deltakeren opplevde både en økt mestring av eget sinne som følge av tilbudet, og gjennom fikk han en klart forhøyet livskvalitet.

INNHOLDSFORTEGNELSE

Forord	2
Sammendrag.....	3
1. Bakgrunn for prosjektet.....	6
2. Målsetting og målgruppe	7
3. Prosjektgjennomføring.....	8
4. Resultater og resultatvurdering	12
5. Oppsummering og videre planer.....	15
Referanser	16

1. BAKGRUNN FOR PROSJEKTET

Unge menn er samfunnsgruppen som både er mest utsatt for fysisk vold, og som står bak mesteparten av denne volden. I følge Levekårsundersøkelsen fra 2012 står menn i alderen 16 til 24 år bak hele ni av ti tilfeller av fysisk vold mot unge i samme aldersgruppe. Menn i denne aldersgruppen har også høyest risiko for selv å bli utsatt for vold (Levekårsundersøkelsen, 2012).

Dette er et folkehelseproblem: I tillegg til fysiske skader, vil volden ha negativ innvirkning på psykisk helse og livskvalitet for mange av mennene som utsettes for den.

I den hittil største kartleggingen av vold i Norge, oppga 45,5 % av mennene – mot 22,5 % av kvinnene - at de hadde vært utsatt for alvorlig vold etter fylte 18 år (Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress, 2014). Der kvinnene var mest utsatt for vold fra tidligere eller nåværende partner, var mennene mest utsatt for alvorlig vold fra ukjente (72,1 %), og fra venner, bekjente, naboer og kolleger (28,1 %). Dette samsvarer med funnene fra Levekårsundersøkelsen 2012, som slår fast at halvparten av alle voldsepisoder mot menn, utøves av en ukjent gjerningsperson.

Alvorlig fysisk vold mot menn utøves oftest av andre menn og skjer typisk på offentlig sted. Den tar gjerne form av slagsmål eller blind vold (NKVTS, 2012), og inntreffer ofte på nattestid, i helgene og den er utført av en ruspåvirket person (Levekårsundersøkelsen, 2012).

Til tross for at forskningen er entydig på at utelivsvold og lignende fysisk vold mellom menn er et betydelig problem, finnes det få hjelpetilbud til menn som utøver slik vold. Eksisterende nasjonale sinnemestringstilbud i regi av Alternativ til vold (ATV) og familievernkontorene prioriterer tilbud til utøvere av partnervold, og vold mot barn (se f.eks. Rønning, 2016). Selv om voldsforebyggende tiltak har hatt høy politisk prioritet de siste årene, ser vi at denne satsningen i høy grad er rettet mot vold i nære relasjoner, eller mot seksuell vold.

Forebyggende- og behandlende tiltak mot menn som selv utøver - eller står i fare for å utøve - fysisk vold mot mannlige bekjente eller ukjente, er det langt færre av.

Forebyggende arbeid og tidlig behandling er svært viktig i et folkehelseperspektiv. Reform ønsket derfor å pilotere et lavterskel sinnemestringstilbud, rettet spesifikt mot menn som utøver utelivsvold eller annen blind vold. Gjennom sinnemestringskurset ville vi også innhente kunnskap direkte fra menn om hva deres utfordringer og behov er. Slik kunnskap kan bidra til å styrke brukerperspektivet i videre forebyggende arbeid mot utelivsvold, inkludert en videreutvikling av sinnemestringskurset.

2. MÅLSETTING OG MÅLGRUPPE

Målsetting

Målsetting for prosjektet var å bidra til å forebygge utelivsvold, og resulterende helseskader blant unge menn. Dette ville vi oppnå gjennom følgende aktiviteter:

- 1) Utvikle og gjennomføre et sinnemestringskurs over 10 ukentlige samlinger à 2 til 3 timer, for menn over 18 år som utøver vold mot menn
- 2) Evaluere og tilpasse kursmodellen ut fra deltakernes tilbakemeldinger og andre erfaringer fra pilotkurset
- 3) Dele kunnskap og erfaringer fra kurset med hjelpeapparatet og i undervisningssammenheng

Målgruppe

Hovedmålgruppen for prosjektet var unge menn i alderen 18 til 30 år som utøver, har utøvd eller står i fare for å utøve utelivsvold og annen blind vold.

Vi planla å rekruttere målgruppen til kurset gjennom hjelpeapparatet, ved hjelp av annonsering og via Reforms kontaktnettverk, inkludert vår hjelpelinje Mannstelefonen.

3. PROSJEKTGJENNOMFØRING

Prosjektet startet opp i august 2017, i tråd med prosjektplanen. Prosjektgruppen, bestående av Reforms erfarne sinnemestringsterapeut og en seniorrådgiver, satte dato for kurset og la en plan for rekruttering av deltakere. Prosjektgruppen møttes jevnlig gjennom høsten for å diskutere og tilpasse innholdet i kurset.

Kurset hadde oppstart i januar 2018. Grunnet få deltakere og frafall underveis, ble ikke alle de planlagte fellessamlingene gjennomført. De resterende deltakerne fikk i stedet tilbud om individuell oppfølging, og takket ja til dette. Kurset ble derved gjennomført som en kombinasjon av fellessamlinger og enesamtaler.

Oppfølgingssamtaler med deltakerne ble gjennomført i august/september 2018.

Bekjentgjøring og rekruttering

For å bekjentgjøre tilbudet og rekruttere deltakere, tok vi telefonkontakt med DPS, politikontor, Alternativ til Vold og Konfliktrådet i Oslo og Akershus. Vi fikk trykket opp en enkel plakat, og sendte ut eksemplarer av denne til alle DPS og politikontorene i Oslo, Akershus og Buskerud.

Siden det må antas at mange i målgruppen aldri kommer i kontakt med politiet eller behandlingstilbudene, delte vi også informasjon om kurstilbudet med helsevesenets førstelinje. Vi sendte plakaten til alle fastlegekontorene i Oslo, og til helsestasjonene for ungdom i Oslo og Akershus. Totalt sendte vi ut 224 plakater, og vi distribuerte i tillegg noen titalls flere på arrangementer Reform deltok på i løpet av høsten.

I tillegg til henvendelser til hjelpetilbud og offentlige instanser, lagde vi en Facebook-annonse som henvendte seg direkte til målgruppen. Annonsen ble promotert i totalt seks uker mot menn i aldersgruppen 18 til 30 år i Oslo, Akershus og Buskerud.

Videre ble alle frivillige i Reforms Mannstelefonen orientert om tilbudet, og de ble oppfordret til å opplyse innringere med sinnemestringsproblemer om å ta kontakt. Vi skrev og publiserte også flere artikler om tilbudet og prosjektet på Reforms nettsider.

Fordi vi tidligere har hatt god erfaring med å rekruttere kursdeltakere gjennom nyhetsoppslag, spesielt på radio, tok vi kontakt med NRK Østlandssendingen, som fulgte opp med et intervju. Dessverre ble intervjuet sendt i for nær tid til selve kursdatoen til å gi ønsket effekt. Nyhetsoppslaget bidro likevel til å spre informasjon om tematikken. Intervjuet kan høres på nett:

<https://radio.nrk.no/serie/distriktsprogram-oestlandssendingen/DKOA02001318/17-01-2018#t=2h37m51s>

Kartleggingssamtaler med deltakere

Interessenter til kurset ble bedt om å kontakte prosjektleder for registrering og detaljert informasjon om opplegget. Etter registrering, gjennomførte terapeuten individuelle kartleggingssamtaler med de påmeldte deltakerne. Hensikten med disse

var å få en forståelse av deltakernes livssituasjon, motivasjonsnivå og sinnemestringsproblematikk før kursstart, samt å forberede deltakerne på selve kurset. Slik fungerte de individuelle samtalene også som en gjensidig mulighet for terapeut og deltaker til å vurdere egnethet for deltakelse på kurset.

Av mennene som tok kontakt med oss, hadde mange problemer knyttet til vold i nære relasjoner. De ble derfor vurdert allerede i påmeldingssamtalen med prosjektleder å være uaktuelle for dette kurset. Vi henviste disse i stedet til Alternativ til Vold, eller til et lokalt familievernkontor.

Seks menn ble påmeldt til kurset, og terapeuten gjennomførte kartleggingssamtaler med alle disse. I løpet av kartleggingssamtalene ble det klart at gruppeformen passet dårlig for to av deltakerne, og deres behov. Disse fikk derfor i stedet tilbud om å gjennomføre sinnemestringstilbudet som enesamtaler.

En tredje mann ble registrert for kurset, men meldte siden forfall. Han begrunnet dette med at han tilhørte et gjengmiljø, og at han hadde bekymringer rundt taushetsplikt og mulige represalier.

Kursutvikling

Kurset ble utviklet av terapeuten i samarbeid med prosjektleder. Vi tok utgangspunkt i Reforms etablerte og sertifiserte sinnemestringsmetodikk for vold i nære relasjoner, men fjernet komponenter knyttet til samliv og foreldreskap. I stedet la vi mer vekt på deltakernes personlige historier. Vi endret også rekkefølge på en del temaer og øvelser.

Temaer som inngikk i kurset var usunn sinnemestring og følelser i tilknytning til sinne, voldens mange former, voldens historie i eget liv og årsaker til vold, rus, ansvarliggjøring for egne følelser og handlinger, konsekvenser av vold på kort og lang sikt, handlingsalternativer, verdier og arbeid med holdninger.

Vi la opp til at hver samling fulgte samme form, men med nye temaer og oppgaver.

Samlingene startet med en pulsrunde hvor alle deltakerne fikk tatt ordet. Pulsrunden er ment som start på samtalen, og for å fange opp om det er deltakere som har et særlig behov for å dele noe de bærer på. Deltakerne forteller hvordan de kjenner seg i dag, reflekterer kort over forrige samling og melder fra om de ønsker gruppetid til å diskutere en nylig hendelse.

Etter pulsrunden var det gruppetid, der deltakere som hadde behov for å dele en opplevelse gjorde det. Gruppetiden ble også brukt til å gjennomgå hjemmeoppgaven fra forrige gang. Etter gruppetiden introduserte terapeuten dagens tema, og ga en oppgave knyttet til denne. Oppgaven ble gjennomført alene eller i gruppe, og den ble diskutert i plenum til slutt. Hver samling hadde ett til to temaer.

Temadelen utgjorde den største bolken av hver samling. Etter at temadelen var ferdig, ble deltakerne gitt en hjemmeoppgave til neste gang. Det ble deretter gjennomført en kort avslutningsrunde for å høre hvordan deltakerne hadde opplevd dagens samling.

Terapeut og prosjektleder forberedte og tilpasset kursopplegget senhøsten 2017. Under kursavviklingen hadde vi ukentlige møter hvor vi gjorde fortløpende tilpasninger og endringer i opplegget, basert på vår evaluering av foregående kurskveld. Blant annet innførte vi en ti minutters bolk mot slutten av samlingene der deltakerne kunne reflektere for seg selv, og skrive notater. Vi endret også rekkefølge på noen temaer. Da kurssamlingene ble videreført som enesamtaler (se diskusjonen under), gjorde terapeuten individuelle tilpasninger i opplegget underveis.

Gjennomføring av kurs og enesamtaler

Kursoppstart var opprinnelig berammet til 8. januar, men grunnet få påmeldinger og forfall ble den utsatt med to uker. Til tross for ytterligere promotering og innsalgsarbeid i januar, var det kun tre deltakere som startet kurset. Tre er i utgangspunktet et for lite antall for en slik gruppe, og vi var derfor i tvil om vi skulle igangsette som planlagt. Vi landet likevel på å forsøke, siden deltakerne var svært motiverte.

I tillegg til kurset med tre deltakere, ble det gjort avtaler om enesamtaler med ytterligere to menn, som av ulike grunner ikke ønsket, eller ikke kunne delta i en gruppe.

Det ble gjennomført tre kurssamlinger, av ti planlagte. Kurset ble ledet av terapeut Steinar Kvam, med prosjektleder som assistent/observatør. Hver samling varte i to timer, og kurset innebar hjemmeoppgaver.

Etter de tre første samlingene så vi oss nødt til å avbryte fellessamlingene, siden en av deltakerne ikke ønsket å fortsette i gruppen. Både denne deltakeren og de to andre fikk tilbud om å fullføre kurset gjennom enesamtaler i stedet for gruppe. Alle tre takket ja til dette, men førstnevnte deltaker trakk seg kort etter.

Terapeut Steinar gjennomførte altså enesamtaler med totalt fem menn i løpet av kursperioden. Av disse falt tre fra underveis; én på grunn av manglende motivasjon, én på grunn av aktiv rus og den siste av sammensatte årsaker.

To menn fullførte sinnemestringsopplegget i sin helhet.

Oppfølgingssamtaler og evaluering

De to deltakerne som gjennomførte hele sinnemestringsopplegget ble kontaktet for oppfølgingssamtale i august/september 2018. Vi fikk imidlertid kun kontakt med én av disse.

Hensikten med oppfølgingssamtalen var å se hvordan deltakerne opplevde sitt eget sinne etter kursslutt, om kurset har hatt en effekt og om de benyttet seg av noen av sinnemestringsteknikkene i etterkant. Vi brukte også oppfølgingssamtalen til å innhente tilbakemeldinger på kursopplevelsen.

Endringer i prosjektplan

Som beskrevet over, så vi oss nødt til å avbryte kurssamlingene grunnet et lavt deltakerantall. Kurset ble deretter tilbudt i form av enesamtaler. Gjennom denne

endringen i metoden, fikk vi fullført tiltaket på en god måte - uten å svikte deltakerne som ble igjen.

Enesamtaler er naturlig nok mer tid- og ressurskrevende enn gruppesamlinger. Selv om gruppesamlingene ble avbrutt tidlig, anser vi derfor at vi i høy grad har levert aktiviteter på nivået vi fikk tilskudd til.

Når det gjelder de mindre endringene i prosjektplanen, valgte vi å redusere prosjektgruppen med en deltaker ved oppstart. Vi vurderte det slik at arbeidsoppgavene og kompetansen i prosjektet ville være godt nok ivaretatt av terapeuten og prosjektlederen. Vi kan ikke se at denne endringen har hatt noen innvirkning på prosjektresultatene.

4. RESULTATER OG RESULTATVURDERING

I prosjektet har Reform tilbudt, utviklet og gjennomført et sinnemestringsopplegg for menn som utøver utelivsvold og annen vold utenfor nære relasjoner. Sinnemestringstilbudet ble gjennomført dels som gruppesamlinger, og dels som enesamtaler. Fem menn deltok i opplegget, og to av dem fullførte hele kurset.

Måloppnåelsen i prosjektet kan framstå mangelfull, siden vi ikke oppnådde å rekruttere det ønskede deltakerantallet på 6 til 8 menn. At så få ønsket å delta i gruppe, gjorde det umulig å gjennomføre kurset som planlagt, og vi ble derfor nødt til å avvikle de siste samlingene som enesamtaler i stedet for grupper.

Vi er likevel overbevist om at det har vært mye nytte og verdi i dette prosjektet, og vi mener at mange av målene er innfridd. Reform har lang erfaring med å avholde sinnemestringskurs, og erfaringsmessig er det alltid frafall av deltakere underveis. At to deltakere fullførte sinnemestringsopplegget må derfor sies å være en tilfredsstillende gjennomføringsprosent, tatt i betraktning at bare fem startet kurset (i gruppe eller enesamtale).

Når det gjelder rekrutteringen, skulle vi gjerne oppnådd flere påmeldinger til kurset. Vi benyttet imidlertid mange virkemidler for å oppnå måltallet. Vi er usikre på hva hovedgrunnen var til at vi ikke klarte å rekruttere flere menn i målgruppen til kurset. Reform har tidligere hatt suksess med å rekruttere kursdeltakere gjennom hjelpeapparatet og Facebook-annonsering. Etter en forsiktig start, oppnådde vi også stor pågang av deltakere til sinnemestringskurs for vold i nære relasjoner, i de årene vi tilbød dette.

Dette gir grunn til refleksjon. Kanskje er det slik at utelivsvold eller annen vold utenfor nære relasjoner ikke oppleves som et like stort problem som vold i nære relasjoner? I motsetning til når volden rammer et familiemedlem, møter man ikke nødvendigvis offeret for volden igjen. Det kan innebære at voldsutøver lettere avskriver voldshendelsen som et enkelttilfelle, eller at volden ikke i samme grad resulterer i følelser av skam og skyld for utøveren. I et slikt tilfelle er det forståelig at motivasjonen for å oppsøke hjelp kan forsvinne.

Vi tror også at frykt for anmeldelse, tysting og represalier kan være blant grunnene til at det var vanskeligere å rekruttere deltakere til dette kurset, enn til et vanlig sinnemestringskurs for utøvere av vold i nære relasjoner. Vi vet at minst en interessent trakk seg fra kurset, nettopp fordi han var redd for konsekvensene av å fortelle om vold han hadde utøvd i tilknytning til et gjengmiljø.

Samtidig er et hevet over tvil at det finnes mange menn der ute som kunne trengt hjelp til å mestre eget sinne. Her er det grunn til å understreke at Reform i løpet av prosjektperioden opplevde mye positiv respons på, og interesse for dette tiltaket. Vi fikk en rekke henvendelser fra psykologer og ansatte på DPS, som ønsket å høre om tilbudet. Noen fortalte om klienter som kunne ha nytte av et slikt kurs. Denne typen

tilbakemeldinger har styrket oss i troen vår på behovet for sinnemestringstilbud for menn som utøver vold utenfor nære relasjoner.

Spørsmålet man kan stille seg, er hvordan man best kan komme i kontakt med menn som er i behov av hjelp, og hvordan disse kan motiveres til å benytte seg av et kurstilbud.

Reform har også fått mottatt flere henvendelser fra pressen knyttet til tiltaket, og problemstillingene det berører. Vi har delt erfaringer med både NRKs programserie «Innafor», og TV Inter, som begge har et ønske om å lage dokumentarprogram om menn og utelivsvold. Vi leser denne interessen som at vi har truffet et aktuelt samfunnsproblem med dette prosjektet.

Når det gjelder nytte og verdi for deltakerne selv, fikk vi dessverre bare gjennomført oppfølgingssamtale med én av deltakerne som fullførte sinnemestringsopplegget. Denne deltakeren ga imidlertid tydelig uttrykk for at tilbudet hadde hatt en positiv effekt på hans egen evne til å mestre sinne. Deltakeren fortalte at han ikke hadde vært involvert i en eneste voldsepisode i de fem månedene som var gått etter endt kurs, da vi snakket med ham. Sammenliknet med hvordan hans situasjon hadde vært forut for kurset, hadde han fått en markant sterkere tro på at han ville klare å kontrollere sinnet sitt i en presset situasjon. Han fortalte også at han brukte flere av teknikkene fra kurset aktivt i egen hverdag. Ikke minst fortalte han oss at han opplevde å ha fått en økt livskvalitet, og at han hadde forbedret relasjonen til flere av menneskene rundt seg.

For denne deltakeren er det hevet over tvil at kurset innfridde kursets målsetting om å «lære [brukerne] konkrete mestringsstrategier for å motarbeide voldsutøvelse», og gjennom dette gi positive effekter på deres psykiske og fysiske helse.

Selv om sinnemestringsopplegget ikke nådde et stort antall deltakere, har det altså hatt en svært positiv effekt på en av deltakerne. Det har i seg selv gitt oss noen viktige svar. Prosjektet sikret også et sinnemestringstilbud til en gruppe menn som med overveiende grad av sannsynlighet aldri ellers ville fått noe tilbud.

Videre har prosjektet hatt nytte for Reform som kunnskaps- og ressurscenter for menn. Det har styrket vår tro på at det er en sammenheng mellom vold utenfor og i nære relasjoner, og at vår sinnemestringsmodell er nyttig i arbeidet med begge typer voldsutøvelse. Selv om utøvelse av vold i nære relasjoner var et eksklusjonskriterium i påmeldingsprosessen – og noe vi kartla deltakerne for før kursstart - ble det tidlig i kurset klart at så godt som alle deltakerne også hadde erfaringer med sinnemestringsproblematikk i familieforhold, mot partnere eller barn. Vi erfarte også at de ulike formene for vold i stor grad var motivert av de samme underliggende emosjonene: avmakt, og følelsen av å kjenne seg liten eller underlegen.

Det er dessuten verdt å merke seg at mange DPS tok kontakt med oss på vegne av egne klienter. Dette kan tyde på at deler av det offentlige hjelpeapparatet opplever å sitte på utilstrekkelig kompetanse om sinnemestringsproblematikk, og behandling av voldsutøvere. Denne antakelsen bekreftes til dels av Nasjonalt kunnskapssenter om

vold og traumatisk stress sin kartlegging av behandlingstilbudet til voksne som utøver vold (Askeland m.fl., 2016).

Bruk av resultater

Reform vil formidle kunnskapen vi har oppnådd fra dette prosjektet gjennom vårt ordinære arbeid. Vi deltar jevnlig i høringsrunder og innspillmøter med myndighetene, og i ulike deler av offentlig sektor, i tillegg til at vi stadig avholder kurs for og deltar i samarbeidsmøter med hjelpeapparatet. Slik vil kunnskap fra prosjektet kunne nå hjelpeapparatet, myndigheter og frivillige aktører som jobber med å forebygge utelivsvold.

Som beskrevet over, har vi også delt erfaringer fra prosjektet med NRK Innafor og TV Inter. Problematikken er altså til en viss grad blitt løftet som et samfunnsmessig anliggende. Vår erfaring er at medieoppmerksomhet som dette, vil kunne generere mer interesse på sikt.

Sist, men ikke minst vil vi bruke erfaringer fra prosjektet i vårt prosjekt *Maskulinitet, kjønn og vold i russetiden*. Høsten 2018 og våren 2019 gjennomfører Reform workshops om kjønn og vold for russekull i Oslo, med støtte fra Bufdir. I lys blant annet av sommerens store medieoppslag om norsk russevold på feriesteder i Hellas, oppleves det selvsagt svært viktig å snakke med russegutter om bruk av vold.

5. OPPSUMMERING OG VIDERE PLANER

Vi oppsummerer Menn som slå menn – har fylla skylda? som et vellykket prosjekt. Kursutviklingen, bekjentgjøringen av det og gjennomføringen av et kursopplegg for mennene som deltok, ga svært nyttige erfaringer. Kurset hjalp også noen menn helt konkret. For dem det gjelder, og dem de omgås, har dette stor betydning.

Et hovedfunn fra prosjektet må sies å være at det har bekreftet vår antakelse om at det er behov for et forsterket fokus på vold som ikke bare oppstår i nære relasjoner, men som også skjer i det offentlige rom. Det er samtidig hevet over tvil at det er en sterk sammenheng mellom de ulike typene av voldsutøvelse, og at måten å forebygge dette på, må bygge på mange av de samme prinsippene og faglige tilnærmingene.

Reform – ressurscenter for menn har en samfunnsmessig oppgave i arbeide for at menn i krise møtes med adekvate hjelpetilbud. Erfaringene fra Menn som slår menn – har fylla skylda? inngår i vår omfattende portefølje av kunnskap for å nå fram til marginaliserte menn. Som sådan vil prosjektet sikres et videre liv i ressurscenterets videre arbeid.

I øyeblikket har vi derimot ikke konkrete planer om å videreføre prosjektet i form av nye sinnemestringskurs. Vi utelukker ikke at dette igjen vil bli aktuelt, og vi oppfatter tematikken som svært viktig å følge opp. Her vil tilgang på tilgjengelige prosjektmidler selvsagt ha betydning. I øyeblikket er samfunnets fokus, av i og for seg forståelige grunner, i større grad rettet mot vold i nære relasjoner, enn mot den som utøves i utelivet.

Erfaringene fra dette prosjektet tilsier likevel at det vil være klokt å også sette inn større ressurser på å forstå, arbeide med og forebygge vold i andre relasjoner enn de nære, og i utelivet.

REFERANSER

Askeland, Ingunn Rangul, Linda Holen Moen, Lisa Govasli Nilsen, Anja Emilie Kruse, Ole Kristian Hjemdal og Tonje Holt. 2016. *Behandlingstilbudet til voksne som utøver vold. En nasjonal kartleggingsundersøkelse*. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. Rapport 10/2016.

Hjemdal, Ole Kristian, Hanne Sogn og Line Schau. 2012. *Vold, negative livshendelser og helse: En gjennomgang av data fra to regionale helseundersøkelser*. Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS). Rapport 1/2012.

Levekårsundersøkelsen EU-SILC 2012. Tema: Bolig og boforhold, og utsatthet og uro for lovbrudd. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/statistikker/vold>

Rønning, Helena. 2016, 22. juni. «Lite hjelp til sint ungdom». *NRK Vestfold*. Nrk.no

Thoresen, Siri og Ole Kristian Hjemdal (red.). 2014. *Vold og voldtekt i Norge: En nasjonal forekomststudie av vold i et livsløpsperspektiv*. Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS). Rapport 1/2014.